

La primera vegada que Valentí Ramon i Cassola va entrar en un judici es va sentir desbordat per la litúrgia de l'acte. D'això fa molts anys, i amb el temps ha après a dominar-ne el protocol fins a esdevenir-ne un defensor aferrissat. Però no tan sols ha evolucionat ell; el col·lectiu de graduats socials, al qual pertany, ha fet grans esforços perquè la seva tasca deixés de ser una gran desconeguda: **"Els graduats socials no vénen de la mateixa escola que els gestors però la gent ho confon. Ara s'ha fet més publicitat gràcies a la tasca del Col·legi, però abans no sabies com explicar-ho. Llavors, per intentar-ho, deies que eres com un advocat social o com un gestor."**

La seva oficina tracta els aspectes socials, el compliment de les obligacions laborals i fiscals i l'assessorament que això comporta. Ell és graduat social i s'encarrega de la vessant contenciosa, de l'enfrontament entre empresa i treballador, o de l'enfrontament d'algun d'aquests amb l'Administració. Fa temps ja va veure que el fet de no trobar-se en les mateixes condicions que les altres parts en el fòrum et fa sentir molt inferior. Aquesta ha estat la lluita dels graduats socials que actuen en els judicis. Els ha costat moltes lluites i molts esforços que la seva professió gaudís del reconeixement social que li pertocava. **"Per als graduats socials que preniem part en els judicis va ser molt dur. Només pel que fa a la part formal ja hi havia una desigualtat aberrant entre advocats i graduats socials. La col·locació, per exemple, era discriminatòria, vam començar a actuar de peu, sense igualtat de condicions, i la lluita pretenia aconseguir disposar d'una taula dins de l'estrada, o sigui, quelcom tan important com la igualtat de les parts, un concepte bàsic en un jutjat social. Cap jutge pot permetre que es desenvolupi una lluita desigual."** La realitat era que els graduats socials, dintre del jutjat, desenvolupaven la mateixa tasca que els advocats, però no podien gaudir d'identica categoria formal. Davant de l'evidència, **"molts jutges i advocats ens van ajudar, perquè entenien que la nostra tasca social era important i que els nostres coneixements socials de dret laboral en matèria de Seguretat Social eren útils. Ens vam basar en el fet que en aquest tipus de jutjat mai ha estat preceptiva la presència de l'advocat ni del procurador."** Poder vestir la toga, com els advocats i els jutges, va ser una altra de les seves reivindicacions per igualar les parts i, en aquest cas, els qui més s'hi van oposar van ser els lletrats: **"La toga és un signe extern que et confereix autoritat. Forma part de la litúrgia. El més just era que nosaltres poguéssim dur-la, així es preservaria la solemnitat i aconseguiríem una igualtat total. La toga t'investeix de potestat, tal com s'entenia a Roma, i et dona un reconeixement públic."** El fet és que, des que es porta la toga, hi ha més presència de graduats socials al jutjat. La seguretat que aquesta atorga fa sentir a alguns en plena capacitat per encarar-se a les altres parts. Cal no oblidar que, en un judici, el protocol és bàsic, la litúrgia està molt establerta i totes les formes, molt estudiades. En matèria de llenguatge, per exemple, el tractament és sempre molt respectuós; el context, especial i el manteniment de les formes, imprescindible per no convertir un judici en una conversa de cafè. Vist des de fora, un es pregunta fins a quin punt cal una preparació prèvia per saber moure's bé. **"El fòrum és el lloc on actues, perquè, en definitiva, el que fem és intentar convèncer. Jo**

actuo en funció de com em trobo en aquell moment. Porto un guió, unes bases, però m'adapto al desenvolupament del judici, perquè a mi no em surt mai igual, me'l preparo però canvio l'actuació depenent del que escolto, i això s'accentua, sobretot, en els plets de menor entitat. El judici és oral i es regeix pel principi de la immediatesa: no és el mateix escoltar una cosa en un moment precís, que escoltar-la en un altre context. En un judici es crea un ambient determinat, cada cas és diferent, amb distints graus de problemàtica, i totes les relacions i les connexions que es creen i el desenvolupament dels fets et porten a diferents actituds. T'afecta el corrent psíquic del moment i hi ha molts factors que et condicionen. Si em dediqués al dret penal, amb un jurat, sí que m'estudiaria com actuar, perquè assajant podria saber com se'm llegeix."

La seva tasca professional s'ha desenvolupat més en la vessant contenciosa que no pas en l'assessorament immediat, del tipus gestoria, segurament perquè la seva vocació és la d'advocat. En Valentí, que ha estudiat les dues carreres, coneix bé les diferències de formació que rep un graduat social i un llicenciat en dret, i sap que una de les bàsiques ha estat l'esforç que han hagut d'invertir els primers: **"A nosaltres el valor no se'ns suposava, s'havia de defensar dia a dia. Teníem un desavantatge brutal en relació amb els advocats, tant davant dels altres professionals com dels clients. Els graduats socials ens hem hagut d'esforçar molt i ens hem preparat tant o més que els advocats. Alguns s'han pensat que amb el títol n'hi havia prou i no és així. El servei útil només es dona si tens coneixements. El nostre títol no tenia el mateix reconeixement que el dels advocats i per això ens vam haver d'afanyar més i hem assumit que la tasca del graduat social ha de ser de reciclatge constant, perquè, a banda de la dignitat professional, és l'única manera d'estar al mercat oferint un servei digne i sincer."**

Tot i ser especialista en la vessant laboral, en Valentí es preocupa per tot allò que té relació amb el dret i la societat. És un humanista vocacional que no deixa mai de preocupar-se pel que passa al seu voltant: **"Hem d'acostar el dret a la gent perquè se n'ha de tenir un coneixement per a poder gaudir de dignitat i poder defensar-nos. El dret fa molt de temps que existeix, potser va començar en el precís moment que algú va tenir consciència que una cosa era seva, i conèixer-lo ha d'aportar-nos prou valentia i capacitat com per exercir la defensa de les llibertats. Només d'aquesta manera podem obligar l'Administració —en general— a complir la llei i que ens tracti amb dignitat, amb respecte, que no actui arbitràriament, etc. S'ha d'explicar a tothom que el dret és per a ells, perquè la gent sàpiga què pot exigir i tingui seguretat per fer-ho. De vegades, em fa por veure que alguns estan tornant a ser permissius quan els governants potser conculquen els nostres drets bàsics; sembla que la consciència popular es torna a decantar cap a la vella frase, 'la finalitat justifica els mitjans'. L'experiència, la vida i la història ens han demostrat que el poder utilitza aquests mitjans per a perpetuar-se i tenir la gent més atemorida i fidel. Hem d'exigir el que ens pertoca per la nostra condició de persones i hem d'aprendre a demanar responsabilitats. Ningú ni res no ens pot prendre els nostres drets."**

“Hem d’acostar el dret a la gent perquè se n’ha de tenir un coneixement per poder gaudir de dignitat i poder defensar-nos”

Valentí Ramon - Barcelona (Barcelonès)